

Góðu Eileen og Pauli
Skál og hjartaliga tillukku á silfurbrúðleypsdegnum 16. júlí.
Ynskja
við á Övraðakka

Góði Christian Vilhelm

Hjartaliga tillukku við 3 ára
degnum 16. juli. Ein heilsan til
tykkum øll.

*Omme og abbi
í Klaksvík*

Allarbesti Dánial

Hjartaliga tillukku við 1 ára
föðingardegnum í dag. Joan
fær eisini eina heilsan frá
ommu og abba

Tvangsauktion

På dommerkontoret, C. Pløyersgøta
1, Tórshavn, afholdes

Torsdag den 12. aug. 1993 kl. 10.50

tvangsauktion (AS 104/93) over matr.
nr. 871 bc Fuglafjørður, beliggende
Kambsdalur, tilhørende konkursboet
P/F Brøður Petersen.

Auktionen er begæret af kurator Eyðfinnur Jacobsen, Tórshavn telefon 1.9526 (j.nr. 192162) på vegne konkursboet.

Ejendommen er et grundstykke på 7578 kvm.

Ejendommen kan bises efter aftale med ovennævnte advokat.

Auktionsdokumenterne ligger til gennemsyn på dommerkontoret.

Færøernes fogedret,
den 13.07.93
Mette Søgaard-Nielsen
dfm.

Blindastovnur Føroya

hæfur opið mánadag-fríggjadag kl. 9-16.
Telefonir: 18222 og 19288.

Her SÆST LÝSINGIN...

Hjalmar P. Petersen:

Ummæli av bókini

»Ein ferð inn í føroyskt«

Høvundar:
Kári Davidsen &
Jonhard Mikkelsen
Føroya Skúlabóka-
grunnur 1993

Herfyrir kom ein nýggj læri-
bók í tøroyksum. Í bókini
verður sagt «eitt sindur um
mállæru fyrir leik og lerd»,
men bókini hevur nakrar
villur, sum lýta hana rætti-
ligan ógv; villur, ið ikki eiga
at koma fyrir í slíkum riti.
Høvdurnar høvdu kunn-
að bøtt um tær við at hugt í
ymiskar handbøkur. Á bls.
19 skriva K. Davidsen og J.
Mikkelsen, at forinidska
orðið fyrir ópná vídd er
lókás. T.v.s. við cirku-
mleks tóna yvir -ónum og
einum -s. Hetta er beinleiðis
skeivt. Fornidska orðið er
lókah við ' og einum prikki
undir h'um. Fornhátyska
orðið lōh hevur ikki cirku-
mleks, tí germanskt itti
hevdí cirku(m)leks tóna utti-
an einstakar ferðir. Orðið
verður vanligu skrivað við
einari longdarstriku yvir

einn: lögum skulu vera
ynnum: lög. Germanisk
hefði upprunnala cirku-
mflexantónat i.d. 1. pers. í-ö
sagnorðunum. Hesi sagn-
orð hövdu upprunnala ein-
tveymöriskan framburð.
Nakað, sum sæst aftur í got-
skum -ō (við löngum -o) og
norrunum/föröyskum -a < *
ō frá einum eldri *-eja,
mótsett löngum *ō, sum
gjengnum frumnorrnt -u
bleiv til null, men umljóðið
rótarkvalismuna. T.d.
barnu > börn. Harumframt
hefur litavískir cirku-mflex
vyir -u'núm í laukas.

Á bls. 20 stendur máltæ-
ið, og her mangla tvær
undirrettir: 1) Tann ana-
tolska undirrettin, ið umfat-
ar í minsta lagi seks tungu-
mál, harímillum **hittískt**
og **lúviskt**. Hin undirrettin,
sum høvundarnir ikki hava
við, er: 2) tokkarisku máli-
ni, nevnd A og B, ið blivu
tosað í Kinesiskum Turke-
stan. Málini eru útdøyd,
men heimildirnir stava frá
um. 600–800 e. Kr. Máltæ-
ðið hevur eisini aðrar
feilir. K. Davidsen og J.
Mikkelsen seta íranskt og
indiskt sum tvær sergreinar,
hóast talan er um eina ein-
sliga málgrúpu.

indo-iranskt, ið síðan greinar seg til indiskt og iranskt. Teir nevna heldur ekki týðningarmiklu indo-iransku málini sanskrit og avestískt. Millum tey slavísku málini vanta í bókinni:

slovakískt (um það kann skiljast frá tjekkískum); polabískt, kazubískt, ukrainskt, hvítrussískt og makedonskt. Hvi ekki nevna öll? Og hvi skrifa tjekkískt við ke-kekkískt? Einsíni manglar baltísku málið preussískt og um hugt verður at germansku málunum, so sæst, at gotískt stendur á einari grein javnt við vesturgermanskt og norðurgermanskt. Betri hevdi verð fyrst at setteyst-urgermanskt og síðan gotískt eitt stig lægri. Keltísku málini eru einsíni fleiri enn tey, ið høvundarnir nevna. Teyr koma als ekki inn á fastlandskeltískumálini, og millum öyggakeltísku málini mangla kornískt og manskt. Mær vitandi er spáskt eitt av teimum ítalsku málunum, men það sæst ekki á máltrænum. Heldur ekki sardínskt. Ein undrast yvir, at eitt so týðningarmikið mál sum spáskt ikki er tíkið við í »Ein ferð inn í færoyískt«.

Á bls. 38 er tekstdæmi við pidginföroyskum. Men pidginmál eru ekki blandingsmál, ið nýta málfræðiskipanina úr einum máli og orðastovnin úr öðrum. Dæmið á bls. 38 kundi bent á, at hövundarnir so hildu. Pidginmál, vildi ein mett, hava eina einfalda gramma-tikk og ekki serliga stórt orðaval. Tey hava ekki fløkjasligar bendingar, sum t.d. sjálfvöskkið millum bera, bar, böru, borin, og oftast sleppa tey sær av við so nógvur málfroðieindir sum til ber. T.d. kyn, fall og tíðir. Pidginmál hava lágan status. Tey hoyra oftast ekki til nakað samfelag við tess tradítiónum. Tey verða nýtt í handilsligum samanbond-um. Dæmi á bls. 38 er ikki dæmi um pidginföroyskt, men eitt ikki óvanligt talu-málsdæmi. Men hetta er ikki einasta ferðin, hövundarnir nýta málvísindalig heiti skeivt. Nakað seinni, á bls. 40, brúka hövundarnir heitið *diagloss* um markit millum samanfallið av /ai/ og /oi/ til /oi/ og tað umráði, ið ikki hevur slíkt saman-fall.

T.d. í orðum sum **eiga**, **oyða**. Slíkt mark millum ymiskar partar í einum landi og málbrúkið har, plagdi at bera heitið **isogloss** og ger tað enn. At diagloss eisini er brúkt um isogloss, er mæ-

ókunnugt, og eg veit ekki hvaðani hövundarnir hafa fingið heitið diagloss, men vóni ekki, á talan er um eina samanblending við diaglossia, sum er nakað heilt annað. Diaglossia er eitt skifti millum hámal og lágmal, sum t.d. millum klassískt arabískt og tess mongu frábrigði. Siggeirasi grein í Máltingi 7 hjá J. Thomsen. Á bls. 41 nevna teir dømi um eina færoyska sociolekt. Eg meini kortum, á færoyingar og færoyskt ikki enn hevur nakað gott dømi um sociolektir, har eitt vistmálbrúk verður knýtt á vissum samfelagsskissum, sum t.d. er tyðiligt í Bretlandi. Dømið, ið hövundarnir nevna sum sociolekt, er eitt dømi um fakmál – í hesum føri hjá einum trolaraskipara. Heitið kronolekt á bls. 44, kundi eg hugsað mær at býtt um við tviheitin hjá de Saussure í samtíðarlaga (synkrona) og søguliga (diakrona) greining. Tað hevði einki gjørt, um tey bæði blivu útgreinað væl og virðuliga í hesum samanhangi.

Á bls. 51 verður líkheits-
tekin sett millum ljóðlæru
og fonologí. Það er ekki
rétt. Ljóðlæra er = fonetikk,
meðan fonologí er = ljóð-
skipanarlæra, og það er nakað
heilt annað. Samstundis
verður sagt, at ljóðlæran er
ekki viðgjörð í bókina; nakað,
sum er eitt avgjört min-
us, tí gott heví veríð at
fingíð eina haldgóða lýsing
af nútíðarfæröysku ljóðun-
um – at fingíð nakrar ljóð-
ligar mátingar og eitt stutt
samlað yvirflit yvir teir ym-
ysku sermerktu dialektum-
innar. Nakað, ið uttan íva er
relevant hjá studentaskúla-
nægmingum o.þ.

Ymiskar styttingar standa – það eg dugi at siggja – ógreinaðar í bókini. Hvat merkir MR, GG, AL ??? Hví ikki loysa tær upp onkustaðni?

Parturin um setningalærandi er drúgvur og spennandi. Endiliga ber til at fá slíkt á prenti. Eisini eru fleiri góð dømi og myndir, men tá komið verður fram til sagnorðini, nevna høvundarnir ymiskar tíðir í føroyskum, sum ikki eru markaðar við nøkrum bendingum í málalini. Tær eru samansettar. Talan er um núlidna tíð, tálidna tíð og

framtíð. Føroyskt hevur ikki nakrar beinleiðis bend-ingarendingar, ið marka hesar tíðir, heldur ikki germanskt, sum í veruleikanum bara hevur nútíð og tá-tíð. Heitini eru tvingað nið-ur yvir føroyskt úr latínskari málhugsan.

I dæminum um konjunktív á bls. 171 kundu teir eins væl nevnt íslenskt og norrœnt afturat týskum og enskum. Seinni (bls. 174) nevna höfundarnir hövudsýðkennini hjá sagnorðunum. Sum eina bendingarending nevna teir -aði (kall-aði), men fjórskytt hefur ikki -aði, men aðji (sparkji). -aði er bara ein grafiskur formur. Slíkt skal nevast. Síðani kemur fram, at summi veikt bend sagnorð eisini hava sjálvljóðsbroytingar. Einastu dæmi, teir nevna, eru kryvja, krúvdi, berjja, bardi. Hvi ikki nevna øll tey fáu sonevndu -ja sagnorðini, sum hava hesa bending? Annars manglar bókin yvirhævir bendingardæmi. Bæði frá sagnorðabendingini og av navnorðabendingini. Hvi bara nevna bendingarendingarnar og ikki nøkur munagóð bendingardæmi afturat teimum? Hvussu skulu t.d. hamar, hamri, akur, akri, himin, himni, lýkil, lýkli, livur, livirni, reiður, reiðri, litil, litlum, heidin, heidnum, vakur, vakrir greinast. T.e. orð við radikall -r, -l og -n, sum ikki hava sama bygdna sum onnur, tv stovnsljóðini -r, -l og -n standa frammanfyri bendingarendingum, id enda við sjálvljóði (akr+i); orð, sum hava sjálvljóð afturat sær, ta id tey standa beint frammanfyri hjáljóði i bendingarendingunum (akur+s). Hövundarnir siga, til eigna vernd (bls. 14), at teir ganga út frá, at næmingarnir duga bendingardæmini, at teir hava lært tey i fólkaskúlanum. Eg ivist. Og tað hevði einki gjørt, um bendingardæmini blivu sett upp einaferð afturat. Á tann hátt batnaði bókin og, hon bleiv meira ein eind. Eitt annað, id eg havi hug at fylast á, er óvanin at seta hvørstfall sum serstaka bending i fjórskykum.

Framhald á síðu 19